

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B-lyegtelen levelet nem fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban) R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros betűsor terfoga 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány úján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Ellentétek.

Kis városok társadalmi életében ritkán fordulnak elő oly fontosabb mozzanatok, melyeknek a sajtó útján való nyilvános tárgyalása szükséges volna.

Egy-egy felmerülő eszme, mely a polgárság közönyéből kiemelkedik, megfelelő formában néhány napra anyagot szolgáltat a beszélgetésre, a kedélyek fel-fel hullámszanak, de kevés idő múlva minden ismét elcsendesül, a társadalom folyamának medrében a magassági fok semmivel sem mutat többet vagy kevesebbet a megszokottnál.

Az örökös egyformaságot megszakítja egy-egy vihar is, mely hirtelen előtör, felzavarja a kedélyeket s ha elvonul, maradandó nyomokat hagy maga után, melyeknek elsimitására hosszabb idő szükséges.

Ilyen vihar dult fel a kedélyeket vasárnap este, a nőegyesület által rendezett majálison.

Távol legyen tőlünk az a szándék, hogy soraink által az ingerültségnek már elmúlt hevét ismét visszaidézni akarnók, mindazonáltal tekintve azt, hogy az eset oly sokféle versióban kering, pro et contra, annyiféleképen magyarázzák, hogy abból a feltétlen igazságra következtetni alig lehet, ép azért szükségesnek látjuk a tény állását röviden előadni.

Rimaszombat és vidéke nőegyesülete június havi ülésén elhatározta, hogy július 6-án a Széchényi-kertben nyári mulatást rendez, melynek jövedelmét árvaház felújítására s egy felállítandó árvaházra fordítja. E tartalommal a meghívók hetekkel előbb szétküldtek.

Időközben a nőegyesület elnöksége arra a gondolatra jött, hogy ha a körülmények kívánni fogják, a Rózsa nagy termet is készen tartják. E körülmények egyike lett volna a rossz idő, másika a mulatók tulnyomólag nagy száma, mely

a városkert táncz helyiségében nem fért volna el. Ez azonban a meghívókon jelezve nem volt s az egész terv inkább csak abban a körben lett ismeretes, mely az elnökséggel érintkezett.

Azonban az idő szép volt, még a nyárfa levelei sem rezdültek meg, a hold ezüstsugarai ábrándosan kandikáltak át a lombok közt a mulatókra. Valóban azt lehetett volna következtetni, hogy a szerfelett diszes közönség egészen költői extasisba jön s a mulatságnak csak a hajnali órák fognak véget vetni.

Nem így lett. A vidéki közönség, nem egészen ismeretes okokból, a tánczba nem vegyült, csak szemlélője volt a városiak mulatságának. Csakhamar elterjedt az a hír is, hogy kilencz óra után a mulatság folytatása a Rózsa nagytermében lesz külön belépti díj mellett. E hírt a városi közönség akként magyarázta, hogy a vidéki intelligencia ignorálja a városi közönséget s s félre akar vonulni, hogy a maga körében mulasson.

Volt-e valami alapja e feltevésnek, nem firtáshozhatjuk, de a körülmények a városi közönség gondolkodását igazolták. Mert a dolog csakugyan úgy történt, hogy a kedélyek mindkét intelligens elem részéről ingerültté váltottak s az ingerültség tetőpontján a mulatságot rendező elnökség határozott kívánságára az egyesület jegyzője nyilvánosságra hozta az elnökség azon intézkedését, hogy a mulatság folytatása a Rózsa lesz. — A világos intentió láttára a városi fiatalság tovább is a körben akart mulatni, de szándéka a zenészek magatartásán hajótörést szenvedett, mert a közönségünk által oly nagy mértékben pártolt zenekar kötelezettségének lerovása után arra a részre állott, mely fényesebb reményeket keltetett a zenészi keblekben.

Ezek valának a lefolyt mulatság fő vezérlő

momentumai. Az eset azután minden felé élénk megbeszélés és bírálat tárgyát képezte, melyből csak az az egy látható világosan, hogy a társadalmunkat alkotó két művelt elem közt teljes szakadás van készülöben, mely minden helyesen gondolkozó ember kebelében a legmélyebb sajnálatot keltheti.

Mi lesz így társadalmunkból, ha már annyira jutottunk, hogy egy jótékonykezű mulatság keretén belül sem férnek meg egymás mellett a művelt egyének? ha esekély dolgok miatt léptenyomon felmerülnek a kabinetkérdések, melyek mindannyiszor egy-egy követ helyeznek arra a chinai falra, mely városi és vidéki intelligenciánk között emelkedik.

Inkább elszánt erős akarat, a kicsinységen felülemelkedés szükséges arra, hogy a századok óta fennálló chinai fal teljesen leromboltassék. Már régebben is hangoztattuk, hogy a két művelt elem közül egyik sem állhat a másik felett, hanem egymás mellett kell küzdeniök a haza s társadalom felvirágoztatásán.

Sajnálunk, hogy ha a megtörtént esetből kifolyólag a felzavart kedélyek nem esendesülnének le; ez azonban úgy látszik, nem egyhamar fog megtörténni, mert a kósza hírek szerint, az ezuttal legyőzött fél a revanche eszméjéről nem akar lemondani.

Mindenesetre itt az ideje annak, hogy mindkét részről álljanak elő azok a higgadt, komoly gondolkodású egyének, kik egy magasabb eszmétől vezéreltetve, a felforgó ellentétek kiegyenlítését czélul tűznék ki. Örömmel üdvözöljük azt napot, mely városi és vidéki intelligenciánkat egyetlen egy határozottan intelligens elemmé tömörítene, mely minden téren együtt s egymás mellett küzdené a társadalmi élet felpezsdülésén. A lappangó ellenségeskedés rosszabb a nyílt háborúnál.

T Á R C Z A.**Az ajándékba kapott vőlegény.**

Jól befűtött kényelmes szobában, kedélyesen beszélgetve ül együtt egy idősebb házaspár, Tardi ur, kit az egész világ Pista bátyának nevez és kedves felesége az áldott lelkű Agnes néni.

Pista bácsi élvezettel szívja gyönyörű tájtépkipáját, míg Agnes néni a szoba közepén álló nagyszerű karácsonyfa díszítésével foglalkozik. Ez azonban nem gátolja őt, hogy figyelemmel kísérje férje szavait, ki a megkezdett beszélgetést folytatva, meggyőző hangon mondá: „Nem is hiszed lelkem, mennyire örülök, hogy engedve kéréseinek, végre beleegyeztem Magdus házasságába Halmai Gézával, bár nem tagadhatom, hogy még mindig vannak kétségeim és félek, hogy nem lesz boldog ez a házasság.

„Lásd lelkem, nincs a mai időben jövője a gazdának, ha még oly derék, szorgalmas ember is, mint Géza. Igaz, igaz, válaszolt komoly, szelíd hangján Agnes néni, de nekünk is van egy kis vagyonunk, a miből segíthetjük őket, ha szükséges, és a kik ugy szeretik egymást, mint ez a két gyermek, fel sem vesznek egy kis nélkülözést, én inkább attól félek, hogy még estig valami szerencsétlenség történhetik Magdával, olyan szomorú és kétségbe esett, hogy majd megszakad a szívem miatta, most már nagyon sajnálom, hogy beleegyeztem föltételeibe, mely szerint csak a karácsonyfa alatt tudassuk vele boldogságát és megegyezését. Minden örömről szükségem van, hogy meg ne szegjem ígéretemet, ha fájdalmas tekintetét látom. Pista bácsi maga is aggódott, de nem akarta elrontani jól kigondolt tervét, melyvel kedves mókuskájának oly nagy örömet és meglepetést remélt szerethetni, — mely szerint gazdagon kárpótolandja a kis kesergőt . . .

„Ne busulj édes, — szóló tehát nejéhez biztató vidámsággal, — annál nagyobb lesz az öröm és meglepetés, ha Magda estére Gézát és Odont meglátja, kiknek eljövételéről nem is álmodik.”

„Adj Isten! — sóhajtott Agnes néni, — de én nagyon nyugtalan vagyok, csak már itt lennének azok a fiúk, én félek, hogy elkésnek, mert éppen a legutolsó vonattal akarnak jönni, mely ma Budapestre ide indul.”

„Ugyan eredj, — nevetett az öreg ur, — hogy képzelhető Gézát olyan lanyha vőlegénynek? aztán Odón is tudod, hogy szokott haza sietni.”

„De igaz, megjött már a csomag a virágokkal, a mit Géza küldött? az előbb úgy tetszett nekem, mintha a postást láttam volna, de olyan nagy köd van, hogy nem lát jól az ember három lépésnyire sem.”

„A virágok minden baj nélkül megérkeztek. — válaszolt kissé vidámabban Agnes néni, — jó, hogy Magda meg nem látta a csomagot.”

„No látod, ez is jó jele mutat, — mondá mosolygva Pista bácsi, ki látva, hogy neje nyugodtabban lát dolgait, egészen felvidult és ő is szobájába vonult. De vidámsága nem sokáig tartott, maga sem tudta volna megmondani mért, csak nem érezte magát jól, nem találta helyét sehol sem, és úgy látszott neki, mintha a máskor oly rövid téli nap, ma nem akarna véget érni. Töprengéseiből Magda belépése zavarta föl, ki himzésével kezében, szomorú arccal szórakozottan nyitotta ki az ajtót. Egyenesen az ablak felé ment és atyját észre sem véve, egy karszékre veté magát, kezeit önkénytelen mozdulattal kilesolta össze és az üres levegőbe nézett mintha ott keresne segílyt vagy vigasztalást.

Magda gyönyörű gyermek, azok közé tartozik, kiket ha egyszer lát az ember, nem képes többé elfeledni. Magas, karesu alakja, nagy lelkes szemeinek tiszta ártatlan tekintete, s az a bizonyos fenséges komolyság, mely nyílt homlokáról sugárzik, ellenállhatatlan bábijal veszik őt körül és hogy a varázs teljes legyen, gazdag barna haja természetes firtökben omlik vállaira, csaknem egészen elfödve hófehér nyakát és a kedves finom tojásdad arczoskát, melyhez nagyon jó illik a keskeny piros szalag, a mivel a gazdag firtók össze vannak tartva. Piezi piros ajkai, bár most a fájdalomtól kissé össze vannak szorítva, meg nem tagadhatják, hogy inkább vidám pajkos mosolyra és kötődő szellemes tréfásra, mint a szomorúságra vannak teremtve.

Pista bácsi egy ideig meghatott komolysággal nézte leányát, — még sohsem érezte emyire, mily végtelenül szereti őt — és mily nehezére esik ily szomorú arccal látni. Szeretett volna hozzá szabadni és elmondani neki mindent, hogy megvigasztalassa, de ezt nem tehette, mi lett volna így a régen tervezett meglepetésből? nem! majd megkísérli másként felderíteni azt a kedves kesergő szívecskét.

Nyájasan lépett hozzá és szeretettel megsimogatva haját, kötekedve kérde tőle: No Mókus, kész lesz-e a papucs? ez lenne az első eset, ha Odón már a szent estén készen találná a neki szánt holmit! Magda atyja hangjára összereszt és nagyon meglátszott rajta, hogy éppen nincs tréfára hangolva.

Szép szemei megteltek könnyel és esodálkozva tekintett fel az öreg urra, mintha azt kérdené tőle, hogy tudsz akkor tréfálni, mikor én ily nagyon szenvedek? Pista bácsi színté zavarba jött ettől a tekintettől, de csakhamar összeszedte magát és tettetett esodálkozással kérde: „Mi baj mókuska, talán bizony nem jól sikerült a kalács, hogy ily rosz kedved van?”

„Nem atyám, sokkal komolyabb dologban jöttem hozzád”, — válaszolt lassu, szokatlan komoly hangon Magda, kimondhatlan édes kérés tekintetével az öreg ur arczára.

„Még egyszer és utóljára kérlek atyám, nézd, térdeimen könyörgök hozzád, — mondá a lányka átkarolva atyja térdét, ki meglepetve nézett le rá.

„Atyám, ha valaha szeretted — ne gátold tovább boldogságunkat, én érzem, hogy mindenre kész vagyok, ha tovább is ellenkezel.”

„Ejnye, ejnye, már megint ez a téma, — mondá Pista bácsi, lefejtve leánya karjait térdéről, — no gyere ide mellém a divárra és alkudjunk meg szépen, én egy pár nap múlva válaszolni fogok mai kérdésedre, ha te addig okos, jó kis leány leszel és nem hozod fel többé ezt a tárgyat, — mondá Pista bácsi, keblére vonva leányát, de ez hevesen ugrott föl mellőle és szenvedélyes hangon kiáltott föl: „Nem vagyok én gyermek többé, kívül úgy lehet bántani. Jól van, most már tenni fogok, ha a kérés nem használt, de a felelősség ne engem terheljen. Ezzel hevesen felnyitá az ajtót s szobájába futott.

„Menydörgösadta, ez kemény dolog volt, mormogá Pista bácsi, Magam sem hittem, hogy ez a kis mókus ilyen is tud lenni. Hja, elkényeztetted egy kicsit, most már itt van az eredmény. No szégyen Géza, — gondolá mosolygva, — neked is meg lesz a magad keresztje.”

„Hallottad azt a gyereket? — kérde nejétől a melékszóba lépve, — mir azt hittem min lent megmondok neki, olyan sarokba szorított.”

„En is azért nem mentem közele, mert féltem, hogy én még gyengébb leszek, — felelt őszintén Agnes néni. — Ez ugyan szép dolog, — pattant föl Pista bácsi, — hát ide jutottunk már? — Ne haragoskodjál édes, — mondá most vigasztaló hangon Agnes néni, — majd meglátod, minő talpraesett asszonyka lesz Magdából, csak az ő a Gézáját megkaphassa, hisz te is a legjobb ember vagy a világon, pedig a mókus szakasztott másod, — hogyne lenne minden a maga rendjén. Pista bácsi megértette a czélzást, de jobbnak látta nem venni azt észre . . .

(Vége következik.)

Szemle.

C'est la guerre, ez a háború. Összevesztett a csutora meg az ostor, bomlik a rend és összekuszálódik a pletykák és szószátyárságok segédelmével a kérdés gombolyaga.

A csutorások rendeztek multkor egy batusmajális, a melyből egészen kihagyták a gentryt. No hát ez a proscriptio merőben helytelen volt. A gentry megfelelt rá a nőegyleti vásárnapi majálisra odarendelte a csutorásokat és tánczoltatta őket maga előtt egész délután. Este felvonult a nagy terembe és saját körében mulatott majdnem másnap délig.

Ez is revanche, de még gyerekesebb mint az a mit megtorolni akartak.

Hát mit akarnak ezzel tulajdonképen? A végletekig bajos lesz vinni a dolgot. Legjobb lesz rendezni egy béke-majális. Ott mi csutorások tánczolni fogunk a gentry-kisasszonyokkal és menyecskéikkel, a gentry-urak meg tánczoljanak a mi asszonyaikkal és leányainkkal. Én azt hiszem, hogy mindnyájan jól fogunk mulatni.

Csak annak a béke-majálisnak a rendezését aztán asszonyokra nem kell bízni.

* * *

A költői igazságszolgáltatás különben most sem maradt el. Mikor javában állott az elite-colonne és a gentry-keblek dagadtak az örömtől, hogy csutora-szag nem rongja a terem levegőjét; zavaros kongással megszólal a harang, és hirdeti a vést: tűz van, tűz! Óriás lángnyelvek csapkodnak ég felé, ijedt, sikkoló csoportok nyargalnak végig az utcákon s a fülesiklandó, édes zene — — elhallgat. Tűz van! Az álomba merült pihenő város egy pár perc alatt felébred, és csapatokként rohannak a vész színhelye felé.

Csak egy magánosan álló eser- és faraktár gyulladt ki. Valószínűleg az égből gyufa és petróleum eső esett, attól gyult meg. Nagy sokára megjelentek „derék“ tüzoltók is és büszkén szemlélték, mily gazdagon fel vannak szerelve — lámpákkal. Minden tüzoltót két külön lámpatartó kísért és ez, azt hiszem, nem is felesleges oly helyen, a hol az égnek csapkodó lángok egy mértföldnyire nappali világossággal árasztják el a tájat.

A vízszállító fogat kocsisától egy pohár vizet kértem, és ő bámulatos előzékenységgel adta át utolsó pohár vizét.

A leégett faraktár alatt 300 métermázsza jég elégett, de ez biztosítva volt teljes értékben az első magyar jég-aszaltársaságnál.

* * *

Tele volt a hét eseményvel. Hyen halálatos uborka-saison még nem viradt Rimaszombatra. Meg volt a gentry-civis háború, a tisztai ág, ev. egyházkerület pénztárvisitációja, méltóságos és nagyméltóságú urakkal egy tából ettünk eseresnyét, és jól esett hallanunk, hogy mily elismerőleg nyilatkozott városunk haladásáról. Mikor Péchy, a képviselőház elnöke kiszállott a vasúti coupéból Zelenkával, a miskolezi püspökkel, szinte kedve lett volna az embernek így szólítani őket: „kegyelmes urunk és istenünk.“ Mert egészen úgy néztek ki.

A vasúti portás nem győz eléggé büszkélkedni vele, hogy a püspök érkezésére nem a tornyos, de ő harangozott üdvözlétül. Civis.

Péchy Tamás és Zelenka Pál Rimaszombatban.

A tisztai ág, ev. egyházkerület pénztári számadásainak átvizsgálása alkalmából Péchy Tamás a magyar országgyűlés képviselőházának elnöke, egyházker. főfelügyelői minőségében és Zelenka Pál tisztai ev. püspök t. hó 7-ik és 8-ik napjain városunk vendégei voltak. A két magas állású férfin a hétfőn délutáni vonattal érkezett meg Farbak József nyíregyházi pap és esperes Terray Gyula gömöri esperes, továbbá Szentiványi Arpád és Marton János egyházmegyei felügyelői kíséretében. A vasúti indulóháznál a helybeli ev. egyház küldöttsége fogadta az érkezőket, s Kubinyi Aladár királyi főügyész üdvözlő szavai után kocsikon kísérték Péchy Tamást Lászka J. egyházkerületi pénztáros házához, Zelenka Pált Glauflélekész lakására. A másnap déli előtt megjejtett pénztárvizsgálat után a különböző küldöttségek tisztelgése következett. Péchy Tamást a város küldöttsége élén Szabó György polgármester üdvözlölte, melyre az egyházkerületi főfelügyelő következőleg válaszolt:

„Köszönöm a városi hatóságnak, hogy szíves volt fölkeresni. Harmincz éve voltam itt utoljára, ez idő óta a város nagyot haladt, fekvése szép, s most azt a helyet foglalja el a megyében, mely megilleti. Remélem, hogy befolyását a felvidéken is érvényesíteni fogja.“

Az e. prot. főgymnasium igazgató-választmányának és tanári karának tagjai Zachar Gusztáv igazgató vezette, ki üdvözlő beszédében kérvén az egyházkerület főfelügyelőjét, ki a politikai életben a legmagasabb pozíciók egyikét foglalja el, hogy politikai állásában gyakorozó magas befolyásánál fogva támogassa a felekezeti tanintézetek törekvéseit, hogy ezek mint eddig századokon át tévők, jövőre is hazánk s a prot. egyháznak derék férfiakat nevelhessenek. Ezt azonban csak akként érhetik el, ha a törvényhozás is támogatni fogja az anyagi terhek legyőzésében s alkalmat fog nyújtani arra is, hogy tanári dlemben nyerjék kiképzetésüket.

Péchy Tamás válaszában teljesen méltánylta az igazgató által kimondott elveket s különösen jogosnak nyilatkozta a mi gymnasiumunkra nézve azon kérést, hogy az állami subventiója felemeltesse, mert a szerződés akkor kötöttet, mikor még a törvényhozásnak a görög nyelvre vonatkozó határozata újabb terheket nem rótt a felekezeti iskolákra. — Ebből kifolyólag reményét fejezte ki arra, hogy főgymnasiumunk jogos kérelme az államszegély felemelése tárgyában illetékes helyen méltányoltatni fog.

Ezután a helybeli ev. egyház előjárása, Glauflélekész vezetése alatt tisztelgett ő nagyméltóságánál, majd Singer Leó izr. főrabbi vezette föl az izr. hitközség presbiteriumát, mely alkalommal Péchy Tamás kijelentette, hogy jól esik lelkének az izraeliták küldöttségének üdvözlése, annyival is inkább, mert ő nem felekezeti szerinti mérlegeli az embereket, hanem a szerint, hogy milyen hazafiak.

A kir. trvszék birói karát Fornét Jenő elnök vezette fel, melegen üdvözlöve a magas vendéget.

Ugyanezen küldöttségek Zelenka Pál püspökénél is tisztelgették, ki örömmel és barátsággal fogadta mindenkiket, mindenkibehez intézve néhány barátságos szót. A derék főpap általános tisztelet és rokonszenv tárgya volt.

Délután 1 óra tájban ötven terítékű közeled volt a Rózsza nagy termében, melyen az ev. egyház vezérfőbírái kivül a helybeli kálvinista és izraelita egyházak is képviselve voltak papjaik által. A kir. törvényszék, városi hatóság s a gym. tanári kara és ig. választmányja részéről is többen vettek részt, a megyei főbb tisztviselők közül azonban hivatalos elfoglaltságuk miatt egy sem jelenhetett meg. A fényesnek ígérkező menu második fogása usán Glauflélekész ev. lelkész mondott lelkes fölköszöntőt Péchy Tamás, mint az ev. egyház vezérfőbírája és büszkeségére, — utána Kubinyi Aladár éltette Zelenka Pál püspököt, ki az egyházi vagyont gyűjti s egyházi áldást oszt. Péchy Tamás, kinek beszédét nagy figyelemmel hallgatták, azt hitte, hogy itt csak számokkal fog találkozni, e helyett azonban meleg érzelmeket talált az egyházi, világi és törvénykezési téren is, melyet magának a városnak tulajdonít. poharat emelt tehát a városra, mely egy oly vidéken teljesít missziót, melynek nem volt mindig hazafias híre. Kívánja, hogy Rimaszombat városa anyagilag és szellemileg folyton magasabbra emelkedjék. A lelkesült jelenek elhangzása után Marton János Szentiványi Arpád és Terray Gyula közötti föl, éltetően őket, mint a kerületi pénztár ellenőrző, bizottságának tagjait. Farbak József, egyh. ker. főjegyző, élteti a kerület áldozatkész és önzetlen pénztárnokát Lászka Józsefet, Zelenka püspök Hamaliár Károly és Glauflélekész mint a rimaszombati ev. egyház érdemekben gazdag felügyelőjére és lelkészére fűrti poharát. Terray Gyula Fornét Jenő kir. trvszéki elnököt élteti, — Groó Vilmos kir. tanfelügyelő Farbaki Józsefet, Singer Leó Péchy Tamást úgy is mint a felekezeti türelmesség buzgó apostolát, — Szabó György a város nevében Péchy Tamást, — Zelenka Pál püspök a helybeli kálvinista és izraelita felekezetek lelkészeit Terhes Pált és Singer Leó főt, Lőrinczy György Kubinyi Aladárt, Zelenka Ruthényi Bélát a kishonti esperesség felügyelőjét, Glauflélekész P. Groó Vilmost és Dr. Szabó Samut, mint Gömör megye képviselőit, — Terrai Marton Jánost, Szentiványi Arpád talpraesett megjegyzések kíséretében kiigazítja Glauflélekész azon állítását hogy Groó és Dr. Szabó a vármegyét képviselik, mert előbbi mint bizottsági tag utóbbi mint a gym. igazgató választmányának tagja jelentek meg a közéletben. Végül Marton János mondott szíves istenhozzátót a délutáni vonattal távozó notabilitásoknak, kikhez két év múlva városunknak ismét szerencsésje lesz, mikor az ev. egyházkerület közgyűlése Rimaszombatban fog megtartatni. Ezzel a fényes sikerű közéleti véget ért s városunk kitűnő vendégei a négy órai vonattal tovább utaztak Miskolcra felé.

** 1890. jul. 7.

Tek, Szerkesztő ur! — A „Gömör-Kishont“ legutóbbi számban, a hírek rovatában, panasz és vád emeltek tiszt. Honéczy Ödön egykoron felső-pokorági, jelenleg újvásári lelkész ur ellen, a ki mint „magyar ellenes“ és „hazafiatlan“ pap van feltüntetve és lefestve a nagy közönség előtt, mert — a mint róla a hírrorlatban olvastuk — az ispánmezei tót ajku ev. leányegyházban a magyar isteni tiszteletet Péter és Pál apostolok ünnepén meg nem tartotta.

Sőt, hogy valaki egy csapással két legyet üssön agyon, hogy azután felettök diadalni tort ülhesen, pedig kár a gyenge, piczi kollibrinak, a melyik ugyan szép madár, az oroszlanok ellen ágaskodni, nevezett lelkész ur mellett még egy Banyik nevű ispánmezei derék, becsületes, köztiszteletben és szeretetben álló, hazafias érzelmű férfi is, ki annak a leányegyháznak egyik legelőkelőbb és legérdemesebb tagja és előjárója, a ki mint egyházi gondnok nemcsak a szép és díszes templom renoválása körül, hanem a magyar isteni tisztelet behozatalánál is nagy érdemeket szerzett magának, előbbinél hosszsa és langkadatlan fáradságával és önzetlen áldozatkésziséggel, — utóbbinál — erkölcsi támogatásával, melyeket minden elfogulatlan és igazságszerető ember méltányolni tud, melyekért nemcsak a jelen, de az utónemzedéknek nagy elismerést és hálat érdemel, mint hazafiatlan ember van lefestve csak azért, mert Péter és Pál apostolok ünnepén el nem ment a tanító által megtartott magyar isteni tiszteletre, illetve könyörgésre.

T. Szerkesztő ur! Nem vagyok hivatva és nem akarok most prókatori szerepet vinni, hogy védjem a nyilvánosan megtámadottat, „magyar s hazafias érzelmeikben,“ kétség kívül megsértettek közül akár az egyiket, akár a másikat, először mert védelmemre egy sem szorul, másodszor mert szeretem hinni, hogy mind a kettőnek, de nevezetesen Honéczy lelkésznek is lesz karczólo pennája, mely megéreztesse az illető ember, — a kitől t. Szerkesztő ur az információzt vette, szíves jóakarátát és barátságáért való leghálásabb köszönetét.

Hogy pennát vettem kezembe, annak két oka van. Először, hogy én, a kinek különben az igazságon, a a méltányosságon, az illedelem és tisztesség szereteten, nemkülönbön azon óhajtatson kívül, hogy becsüljük meg egymást, ne háborgassuk és ne keserítsük egymást, hogy ne szítsák a viszálykodás tüzeit a magyarok, egyházközségnek előjárói, népnek vezérel, ne gyengítsék magok az erőt ott, a hol a magyarságot erősíteni és terjeszteni

kell, ez ügyben más érdeke nincs, hogy én, mondok csak sajnálom és megbotránkozni tudok azon, ha olyan két férfi, mint Honéczy Ödön lelkész és Banyik, de nevezetesen az előbbi, a ki elcsúsz fogva mindenütt, a hol működött, mint tetőtől talpig derék, becsületes magyar és hazafias ember volt ismeretes s mint ilyennek ismerjük, tiszteljük és szeretjük most is vidékünkön és az egész gömöri ev. esperességünkben, egyszerre mint „magyar-ellenes pap“ vagy mint „hazafiatlan“ ember van feltüntetve s a nagy közönség előtt kétségkívül valakinek rossz akaratú szándékából megüresztelték.

Másodszor elvi kérdésnek szeretem tekinteni ezt: vajjon lehet, szabad, illő, tanácsos és hasznos dolog-e becsületes magyar és hazafias papokból vagy más ilyen emberekből „magyar és hazafiatlan“ et faragni, csak azért, mert az egyik magyar isteni tiszteletre egyszer nem megy, mert talán épen nem mehet?

Kétségkívül nagy okai lehetnek Honéczy Ödön lelkész urnak arra, hogy a magyar isteni tiszteletet Péter és Pál apostolok ünnepén meg nem tartotta Ispánmezőn, s Banyiknak arra, hogy akkor templomban nem volt.

Én nem pártolom azt, hogy magyar isteni tisztelet Ispánmezőn nem tartatott, mert tudom, hogy azt ugyan- csak Honéczy lelkész hozta volt be s hogy ez előtt idejében szokásban volt, de mert azt szeretném, hogy magyar istenitiszteletek a nem magyar ajku egyházakban időközben tartassanak, hadd imádják Magyarország tót népe a haza nyelvén is a Mindenhatót, — de viszont nem pártolom, ha valaki egy más valakire nyilvánosan rá fogja, hogy „magyarellenes“, „hazafiatlan“ vagy talán épen pánszláv ember, különösen pedig, ha ismert hazafias érzelmű papok, a kiknek hazafiságához kétség nem fér, huzsoltatnak meg, a mihez elfogadható ok nincs. De hiába! A ki haragszik valakire, arra kész kigyót-békát kiáltani, magyar-e vagy sem, sokszor személyi okokból és boszúból, melyre nézve ugyan én azt mondom, hogy a személyes bosszu maradna odahaza és ne vitessék nyilvánosságra sértő módon és a magyar ügy rovására.

Nem tudom honnét, kitől vette tek, Szerkesztő ur a szóban levő hírt, de bárkitől is vette, az illető nagyon tévedt, amikor a nevezetteket úgy tüntette fel, mint magyar elleneseket és hazafiatlanokat — Ezzel a legkevésbé sem használt a magyar ügynek, mi talán nem is volt szándékában; nem használt magának sem, hanem inkább ártott; hírt, dícséretet sem szerzett vele, hanem inkább sajnálkozik mindenki az ilyen eljárás felett, a ki ismeri jól az ispánmezei viszonyokat és Honéczy Ödön lelkész s Banyik tiszta, szeplőtelen s kifogástalan magyar érzületét és hazafiságát.

Egyébiránt egyszer egy derék magyar emberre, a kire irigy dühöségei azt mondták, hogy „pánszláv“, igen megnyugtatólag hatott ez az igazság, melylyel jó embereit, barátait és tisztelői megszégyenítették ellenségeit: „a magyar embernek szava, az ökönek szarva van.“

A vádakkal szemben ez nyugtassa és vigasztalja meg Honéczyt és Banyikot. E g o.

Az aggteleki barlang ünnepe.

Az aggteleki barlang második kijáratának ünnepélyes felszentelése, — illetőleg a magyarországi Kárpát-Egyetel keleti osztálya által rendezendő kirándulás programja 1890. augusztus 24—29-én.

Augusztus hó 24-én egyeteli közgyűlés Kassán, a városháza nagytermében; dében közeled a Salkház vendéglőben; innen indulás délután 3 órakor az egész utazásra kibérelt kocsikon Tornára Erkezés, 7 órakor elszállásolás, 8-kor közvacsora.

Augusztus 25. Reggeli 6 órakor indulás a várhegyre gyalog, onnan a hitgerincez mentén a szárléllő völgy felső végére a malomhoz, hol közeled illetőleg magyaros gulyás készítették, délután ének, táncz. Este gyalog szárléllőre, innen kocsin Tornára, a hol ismét közvacsora lesz.

Aug. 26. Reggeli 4 órakor öbrészto, pont 5 órakor indulás a Bódva mentén Szilasnak; Jósafon megálló félóra, egy kis frissítőre, pont 10 órakor érkezés a barlang új kijáratá előtti e ezlra készített sátor alatt.

Az új bejáratnak díszesdéddel ünnepélyes átadása; bemenet a fényesen kivilágított lépcsőkön (számszerint 350) egész a csillagvizsgáló toronyig, mely e ezlra szerzett 2 magnezium lámpa világításában hosszú időn át tündökölt. Innen ugyanezen az uton, a társaság könnyebb része visszaindul; igazi turisták azonban a barlangon átmennek és a régi bejáratnál jönnek ki (ehéz 4—5 óra kell) esatlakozva a menház előtt a társasághoz.

Az új bejáraton kijövök itt kocsikra ülnek és háromnegyed óra alatt a menházhoz érnek a régi bejáratnál, hol ismét be lehet a barlangba menni a paradicsomig, — ezek a barlangban találkoznak az ájtjó társasággal.

1 órakor közeled a menház előtti e ezlra elkészített téren. 3 órakor indulás Pelsőcznek, érkezés 7 órakor Rozsnyóra, elszállásolás; 8 órakor közvacsora a társalgási egyetel nvári helyiségében, ezigányzene-hangverseny, tűzijáték, jökedy esetén táncz.

27. Reggeli pont 6 órakor indulás kocsikon a krasznahorka voraljai vára, ennek megtekintése után kis frissítő vétele az erdőben és 9 órakor továbbutazás a szomolnoki tóhoz, hol a gölniezbányai Tátraosztály által közös étkezésről gondoskodva lesz. Innen 1 órakor indulás kocsin az indóházhoz, vonattal 1/2 3 órakor tovább Gölniezbányára; fogadtatás, elszállásolás, este 7 órakor kirándulás az új, egynegyedórai távolságú Turzó-füred fürdőbe, itt közvacsora, ez után besétálás a szállásokra.

28. Reggeli 6 órakor Turzó fürden át a Klíbergre gyalog, itt dében étkezés, este vissza; közvacsora a fürdőben, esetleg táncz. Kik e kirándulásra gyengék, — a napot kellemesen tölthetik Turzófürden.

29. Utazás vasuton Margitfalára, innen a kassa-oderbergi pályán Poprádra, a hol a közös kirándulás véget ér és a társaság kisebb csoportokban a magas Tátra kies pontjaira szel.

E közös hatnapi kirándulás költségei 25 frtra mennek a fuvar és ellátással.

Biztos kilátásba helyezte megjelenését az aggteleki barlang megnyitási ünnepélyén a Kárpát-Egyetel buzgó elnöke nagymélt. gróf Csaky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ó exceletiája, ugyszinte gróf Andrassy Manó val. belső titkos tanácsos ur ő nagyméltósága. Remélhetőleg megyénk főispánja és alispánja, nemkülönbön összes értelmisége sem marad el arról.

A részletes program most van nyomtatás alatt és

legközelebb szétküldetik a Kárpátgyalvi osztálynak tényleg elnöksége által. R. H.

Rimaszombat város polgármesteri hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

2531. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város tulajdonához tartozó Kurucz-pusztán berendezett m. kir. földműves iskolába, városunk részéről tett három alapítványi hely az 1890/91-ik évi október hó 1-én megkezdendő tanévben üresedésbe jön.

Felhívtnak az ezen földműves iskolába belépni, s ezen ingyenes alapítványi helyet elnyerni kívánók, hogy ez iránti kérvényüket szab. Rimaszombat r. t. város tanácsához címelve, az alanti okmányokkal felszerelve f. évi augusztus hó 1-ig adják be.

1. Betöltött 17 éves kor.
2. Erős, egészséges testalkat igazolása.
3. Hatósági vagy iskolai bizonyítvánnyal igazolható jó erkölcsi magaviselet.

4. Igazolása annak, hogy nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni, s a négy alapműveléssel számolni tud. Vagyontalan, ugyiszintén itteni illetőségű esetleg városi polgár szülő gyermeke előnyben részesítetik.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának 1890. évi június hó 27-én tartott ülésében.

Szabó György, polgármester.

Helybeli hírek.

Kinevezés. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke, a vezetése alatt álló kir. törvényszékhez Képerjesi Ferencz végzettségű joghallgatót, díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Halálozás. Kir. törvényszékünk egyik derék bíróját Hárlich Lajos, hosszas betegség után f. hó 8-án elhunyt. Mint a telekhönyvi ügyek referente szorgalmas és pontos hivatalnok volt. Haláláról árva maradt két fia s a kir. törv. szék külön szomorú jelentéseket adott ki.

Középi leányiskola Rimaszombatban. Említettük, hogy a városi lakosság körében mozgalom indult az iránt, hogy egy felsőbb leányiskola még az év folyamán állíttassék fel. A városi hölgyek e tárgyban kért nyújtottak be a tanácshoz, mely méltányolva a hölgyek kérését, bizottságot küldött ki a leányiskola ügyében a város mostani viszonyaihoz mért javaslat kidolgozása iránt. A Gróó Vilmos, Terhes Pál, Glanf Pál, Nagy Ferencz és Institorisz Endre személyében kiküldött bizottság a tervet el is készíté, mely a tanács legutóbbi gyűlésén került tárgyalás alá. E tárgyalás eredménye az, hogy a leányiskola kérdése megoldottnak tekintendő. Az iskola f. évi szeptember hó 1-én nyílik meg s a szükséges tanszékek betöltésére legközelebb pályázat fog hirdetni. Az érdekes ügy részletesebb ismertetését lapunk következő számában hozzuk.

Nyári mulatság. Rimaszombat és vidéke növegyete e hó 6-án fényes nyári táncmulatságot rendezett a Széchenyi kertben, melyen egy városi, mint a vidéki intelligens közönség imponans nagy számmal jelent meg. A mulatság d. u. 3 órakor kezdődött, de a táncban esteli 9 óráig inkább csak a városi közönség vett részt, míg a vidékiek bizonyos okok következtében a fesztelen mulatozók csak szemlélői valának; elterjedt aztán az a hír is, hogy est 9 órakor a Róza nagytermében lesz a mulatság folytatása. E hírek azt a magyarázatot adták, hogy a vidékiek szándékosan s előre kiszámított terv szerint kerülik a polgárral való érintkezést s azért akarnak a Róza termébe vonulni, hogy ott külön mulathassanak. Van-e e magyarázatnak valami alapja? nem fürkészünk; tény az, hogy a következmények a feltevést igazolták, mert a mindkét részről támadt ingerültség tetőpontján a növegyesület jegyzője a mulatságot rendező elnökség határozott felszólítására kihirdeté, hogy a mulatság folytatása a Rózsán lesz, hová a vidéki közönség csakugyan felvonult, s kiapadhatatlan jó kedvvel reggelig mulatott. — A városi közönség pedig (miután ez időszert városunkban csak egy zenekar van) kénytelen volt elszéledni. A kellemetlen incidens azután elénk megbeszélés tárgyát képezte városi és vidéki körökben egyaránt, mielő az az egy váltott nyilvánvalóvá, hogy a városi és vidéki intelligencia között óriási ellentét van, melynek elsimítására a legnagyobb jóakarattal mellett is hosszú idő szükséges.

Tűz. Vasárnap éjjel kevéssel 11 óra után a Varga Lajos raktárában elhelyezett s Fischer és Braun tulajdonát képező nagy mennyiségű esz kigyulladt. A teljes szélesedések köszönhető, hogy az óriási oszlopokban felecsapódó lángok a szomszéd vasuti állomás épületeit nem gyújtották fel, mert buggó tüzoltóink oly későn érkeztek a tűz színhelyére, hogy alig menthettek meg valamit, s így arra kellett szorítkozniok, hogy a vasuti raktár és őrház mellett gyakorolják a passzív ellenállás lelki küzdelmét. Vasárnap lévén, óriási közönség hullámozott a tűz körül, mondhatni gyönyörködve a hatalmas lángok borzasztó fenségében. A felhalmozott esz egészen hamuvá égett s az úszók még másnap este is rózsaszínűvé tették a környéket. A kár mintegy 7—8 ezer forintra rug. Az egész épület s a esz biztosítva volt, kivéve a Miskolci István ezkrászerjémet, melyben a jég egészen összeolvadt. Nincs kizárva annak lehetősége, hogy a raktár lélegző szándékos büntény következménye.

Igazgatóválasztmányi gyűlése lesz f. hó 19-ikén d. u. 1/2 3 órakor Rimaszombatban a vármegyeház nagytermében, a gömörmezei magyar közművelődési egyesületnek.

Számadás. A növegyesület vasárnapi táncmulatságának bevétel 113 frt volt, melyből a 40 frtra rugó kiadásokat levonva, a jótékony célra 73 frt jutott. Felülírtak: N. N. 10 kr., Hubai M. 70 kr., Horváth László 1 frt 20 kr., N. N. 10 kr., Reisz-Marikovsky Emma 70 kr., Miskolci István 70 kr., Rakottai Danoné 30 kr., Soós Gyula 10 kr., dr. Marikovsky István 70 kr., dr. Szabó Samu 1 frt, Abonyi Jánosné 40 kr., B. Luzenszky Henriké 2 frt, Radvánszky György 70 kr., N. N. 10 kr., Beliczky Viktor 40 kr., dr. Liehtscheln Adolf 40 kr., Gelmann Sámuelné 40 kr., Marton Pista 70 kr., Radvánszky Károly 70 kr., Máriausz Gyula 70 kr., Marton János 1 frt 10 kr., Szentmiklóssy István 1 frt 40 kr., Bornemisza Lászlóné 70 kr., Guldenfinger Lucreziáné 1 frt 40 kr., Szócs Miklós 70 kr., Gelb József 40 kr., N. N. urnó 40 kr., öz. Ujházyné 2 frt 70 kr., Marton Rudolfné 40 kr., Polgári Károlyné 30 kr., Ragályi Kálmán 70 kr., Török Balint 60 kr., Nehrer László 70 kr., Ragályi Gyula 70 kr., Putnok Mór 70 kr., Sztaniszlavszky Adolf 40 kr., Kálniczky Endre 40 kr., Mihálik Dezső 1 frt 40 kr. Összesen: 27 frt 20 kr.

Beküldötték. Kaptuk a következő sorokat: Tek. Szerkesztő ur! Iparosaink munkájára egyben-másban mindnyájan rá vagyunk utalva. Városunk, — hála Istennek, nem szűkülökdi a különféle iparágak képviselőiben. Sőt tán azt is mondhatnók, hogy különböző szakmájú iparosaink nagy számmal is vannak. Ez azonban még korántsem jelent annyit, hogy az iparosok valamennyien a képzettség és szakértelem oly nívouján állnának, mely szükséges ahhoz, hogy a felmerült igényeknek s kívánalmaknak minden egyes esetben megfelelőhessenek. Annál dicséretreméltóbb, ha akadnak egyes iparosok, kik szakmájukban való teljes otthonosságuknál fogva a műértelmet igénylő finomabb munkákat is tökéletesen elkészíteni képesek. Az ilyenek aztán természetesen megérdemlik, hogy nevük ismeretessé váljék; de a nagy közönségnek is érdekében áll, hogy megismerje őket s tudja, hogy ipari szükségletei kielégítése végett kikhez kelljen fordulnia. — Az alábbi eset egy ily derék, ügyes és képzett iparost mutat be a nagy közönségnek. — A közelmúlt napokban ugyanis szódagyártó gépemnek egyik lényegesebb alkatrésze elromlott. A szükséges javítás eszközölésére több elvont ismert iparost felszólítottam, de hiába, mert kívánságomat teljesíteni képesek nem voltak. Már-már lemondottam a reményről, hogy a kényes természetű munkát itthon elkészíthessem, és azért már a fővárosba szándékoztam

felmenni, a midőn egyik ismerősöm, egy városunkban nem rég megtelepedett, fiatal bádogos iparos, névszerint Zsuffa Kálmán hely-lakoshoz ptasított, a ki az ő részére szakmájába yágó munkákat már előbb teljes megelégedésre készítet. En a nyert utasításhoz képest nevezett iparos mestert meg is kértem s a kérdéses munka elkészítésével megbíztam, ki azt szakképzettségére valló tökéletességgel teljesítette is; a mi által engemet nemcsak a fővárosba való utazás fáradságaitól s költségeitől megmentett, hanem egyszersmind megmutatta, hogy városunkban is vannak kiválóan ügyes iparosok, kik fölöslegessé teszik, hogy iparágunk körébe tartozó bármily kényes minőségű munka elkészítéséért máshova forduljunk és a kiket ismerni épen azért kívánatos. — A nagy közönség érdekében vélek tehát szolgálatot tehetni, a midőn fentebb nevezett műbádogos mestert, ki az előbbieken jelzett munkája által képzettségének tagadhatatlan jelét adta, az iparához tartozó ezikkék és munkák elkészítése végett, becses figyelmébe ajánlani el nem mulasztom. E lépésre engemet csupan azon indok vezetett, — mert ugy gondolkoznom, hogy hozzáam hasonlóan mások is, ha valamit csinálnának, azt tartják, „pénzemért jó munkát akarok.“ — azt pedig a nevezett iparosnál bizonyára feltalálандják. — Szerény soraimnak bőséges lapjában leendő közzétételét kérve vagyok. — Rimaszombat, 1890. júl. 8. — Kiváló tisztelettel, Schweitzer Dávid.

Vármegyei udonságok.

Hivatalba iktatás. A roznói ev. egyház újonnan választott lelkészét, Terray Gyula gömöri főesperest mult vasárnap iktatta papi hivatalába, az egyház felkérése folytán Zelenka Pál püspök. Az előző napon érkezett főpapot a vasuti állomáson az egyház tanácsa várta s ennek nevében Terray Gyula üdvözlő beszéddel fogadta; mire mozsárlövések és harangzugas között történt a bevonulás a fellobogozott városba. Vasárnap reggel, miután a gömöri esperesség, az egyház és a városi hatóság tisztelgett a püspöknel, 10 órakor kezdetét vette a zsúfolásig megtelt templomban a beiktatási ünnepély, melynél a püspök ugy alakilag, valamint tartalmilag nagyszerű s igazán főpapi beszéd közben, átnyújtotta a beiktatottnak a papi jelvényeket: a bibliát, a kelyhet és a templom kulcsát. Erre aztán Terray elmondotta szép beköszönő beszédét, aztán fejtegetvén, hogy mit hozott, mit talált és mit vár új egyházában. Az ünnepély a furdőben rendezett dísz-előddel nyerte befejezését, melynél férfiak és nők vegyest — vettek részt s gyönyörködtek a számos felköszöntőben, majd pedig a fiatalság tánczában. — Ugyanek Rosnyón szombat délután a tiszai ev. egyházkerület zsinati bizottsága, — hétfőn reggel pedig az egyházkerületi számvevőszék ülészett, mely utóbbinál a vasárnap az esti vonattal megérkezett Péchy Tamás ker. felügyelő elnököt.

Esküvő. Szentmiklóssy Mária urnőnek f. hó 3-ikán esküdtök örök hűséget Máriausz Barna berzei birtokos. Az esketést a famási ev. ref. templomban Batta György simoni pap végezte.

Hala'ozások. Mult hó utolsó napjaiban hunyt el Sztrázsik Dániel Jolsván.

Uj találmányra kért és kapott szabadalmat a keresk. minisztertől Vajda Gyula vármegyénk birtokosa és a megyénkbeli gazdasági egyesület buzgó titkára, a ki egyesített trágyázóró és sorvető gépet talált föl.

Felügyelők megbüntetése. A hegyaljai ev. ág. egyházmegye mint megbízott bíróság a napokban tartott gyűlésében Dr. Daxner Samu és Wieszt tiszlezi felügyelőket, kik közül az első, pánszláv agitációjáról is hírhedt, az egyházmegyei elnökséggel szemben tanúsított magokviseletéért száz-száz frt pénzbírsággal sújtotta. A vádoltak képviselője Dr. Mesko László ügyész volt. Az elítélést azzal okolták meg, hogy a tiszlezi pánszláv tanítónak pánszláv üzenekre visszavezethető ügye vizsgálatával megbízott esperességi kiküldötték iránt botránkoztató magaviseletet tanúsítottak és hazaellenes érzelmeikről tettek tanubizonyosságot.

Borzasztó vihar dühöngött mult hó 30-án Derek község, Jolsva és Csetnek vidékén. Nevezett napon ugyanis sötét szürke, vést jósló felhők tornyosultak az égen és terjeszkedtek ki Derek felé, míg végre Jolsva és Csetnek felé vonultak el. Mindenki fedél alá igyekezett. A pásztorok nyájaitak sietve terelték a falu felé; a tehének bőgve szaladtak oljaikba, míg a szárnyasok repülve igyekeztek feledet érni, hogy a bekövetkezendő isten ítélet elől meneküljenek. Délután 1 órakor a levegő fulasztóvá, a meleg pedig kiállhatatlanná vált, míg végre 2 órakor borzasztó dörgés, zugas és villámlás közepett megkezdődött a szél veszelvény táncza, s a vihar teljes erővel tört ki. Eleinte csak eső esett, de csakhamar oly jégzápor hullott alá, melyre a vidék legöregebb emberei sem emlékeznek. Nehány percz múlva a gyönyörű hullámozó véteket, melynek e vidéken már régen voltak; totaliter tönkre voltak téve, s egyes helyeken, de különösen Deresken, még a háztetőkről is teljesen leverte a jég a sündelyeket s a száritás végett a padra hordott nyers agyag-edényt izzó-porra törte, mi által szintén érzékeny kárt okozott; néhány helyen embereket is sebesített meg a lud-tojás nagyságu jég. A vihar elvonulása után mindenki igyekezett a mezőre, hogy a már ösmert katasztrófát személyesen is lássa. Az enyészet nem is képzelt borzasztó képe tárult szemek elé. A még néhány órával ezelőtt büszkén ringó, a gazdát dus aratással biztató arany kalászkok ketté törve s kegyetlenül kiesépelve feküdtek a földön, míg a sok munka mellett szépen fejlődő ültetések formaliter a földbe voltak verve. Itt-ott egy-egy még vonagló vad is volt látható, melyet utközben ért utól a vihar és kegyetlenül agyonütötte. Szívzaggató jajveszékélés tört ki a várakozásokban és számításokban csalódott szegény gazdák kebléből. Az egész évi arca véres verejtékével végzett munka eredményét, jutalmát siratja a gazda; gyermekei kenyeré elvesztése feletti bánatában kesereg az apa. . . . A kár igen nagy összegre rug, mert a 8—10 község elvert határainak alig volt 80%-a biztosítva, minek következtében a lakosság a legnagyobb nyomornak néz elébe.

Tűz. Nagy-Csoltón e hó 4-én éjjeli 11—12 óra óra közt Fodor István bíró, körülbelül 14 öles hosszú akolját kigyújtották. A tűz oly rohamosan terjedt, hogy a közeli, nagyobb részt szalmás épületeket is komoly veszély fenyegette, mi okvetlenül be is következik, ha ép a

falu közelében ezirkáló Seidn r és Szokoly nevezetű esendőrök a tűz helyszínén nem teremnek és a még mindig esendesen nyugvó falusiakat fel nem larmázzák és a tűz oltásra nem készítik. A derék esendőrök vezetése mellett azonban sikerült a szél daczára a féktelennek látszó elemet annyira lokalizálni, hogy a kigyuladt akon kívül egyéb kár nem történt. A tűz, mint sokan állítják, gyújtogatásból ered; de a tettes kilétét még nem tujják.

A Ludovika akadémia növendékei folyó évben terepfelelteli és oktatólagos utazási gyakorlatok céljából három csoportban körutat tesznek, a harmadik csoport megyénket is meglátogatja körútjában és pedig: folyó hó 22-én érkezend Szomolnokról Rozsnyót érintve Dobsinára egy tisz. 21 növendék és 4 legény, kik Dobsinán 2 napi tartózkodás után 24-én indulnak és érkeznek meg Tiszolezra, honnan 25-én Kis-Terenyére utaznak tovább. Az általuk igénylendő szállás és előfogatok biztosításáról a meglátogatandó községek előjárósága köteles gondoskodni.

Tűz es építés. Az előbbi héten a dobsinai jégbarlangnál a furdő leégett. A város azonban tüstént gondoskodott arról, hogy a vendégek még e nyári időszakban is furdőhessenek. Nem okta felegyenesen fabáz emelkedik az elhamvált furdő helyén. Összettel pedig újabb berendezési nagyobb furdő házat állítat fel a tulajdonos.

Gyújtogatás. Felső-Szálmonk községében folyó hó 6-án Forgács Mária esedőleány Durmisz Márton ottani lakos esürét — állítólag szándékosan — felgyújtotta. A tűz káros által azonnal észrevétetvén elfojtatott, tettes pedig a csendőrség által a rimaszombati kir. járásbíró-síghoz beszállíttatott.

Vegyes hírek.

Dunay Ferencz volt főigazgató a Ferencz József fővelő-intézet igazgatóságáról lemondott. Elnélfogva ismét visszatő a besztarcebányai tankerülethe főigazgatónak. Spitzó Lajos volt besztarcebányai tankerületi helyettes főigazgatót pedig a székesfehérvári tankerületbe helyezte át rendes főigazgatói minőségben a közoktatásügyi miniszter.

Szerkesztői üzenet.

H. Ö. Ujvárs. Lapunk zártkör vett sorai e számunkból kiszorultak. A dologról különben egy másik levelünk szól, mely azt hisszük, megsértett önértékének elégtételt fog szolgáltatni, annyival inkább, mert a védelem más irányból jön.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az állami italméresi adó beszedésének joga — esetleg az állami kizárólagos italméresi jogosultság 1890. augusztus 1-től kezdve 1892. év végéig terjedő időre a következő községekben u. m.

Babaluska község területén évi . . . 160 frt — kr.

Kraszko „ „ „ . . . 200 frt — kr.

mellett a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1890. július hó 14., 15. és 16-án a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Zárt írásbeli ajánlatok 50 kr. bélyeggel és 10% bantpénzzel ellátva, az árverés megkezdéseig alólírott m. kir. pénzügyigazgatónál beadhatók.

Ugyanott valamint az illetékes rimaszombati m. kir. pénzügyi biztosság és a rimaszombati m. kir. pénzügyi szakasznál megtekinthetők az árverési feltételek.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Rimaszombat, 1890. június 30.

Viadar.

Hirdetmény.

193. szám. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. ügy-zség javára, **Rojko András** ellen 346 frt 75 kr. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólag lefoglalt és 338 frtra becsült házi bútorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatni fognak.

Mely árverésnek az 1918. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alperes antalfali lakásán leendő eszközölésére **1890. évi július hó 17-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881-ik LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek beesáron alul is eladatni fognak.

Az elárverzendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombatban, 1890. évi június hó 17.

Draskovich, kir. bír. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

986. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városánál előléptetés folytán megüresedett **állatorvosi alás** betölthetése végett pályázat nyitattik; felhívtnak mindazon okleveles állatorvosok, kik ezen **700 frt évi fizetés,** magánosoknál teljesített szolgálat után látogatás szerint szabályrendeletileg megállapított díjazással összekötött állást elnyerni kívánják, hogy az iránti. állatorvosi oklevél, születési bizonyítvány-, magyar állampolgárság-, erkölcsi magaviselet, eddigi alkalmazásukat igazolásként szolgáló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket, a városi tanácsához címelve, — július hó 28-ikáig bezárólag adják be.

A megválasztandó állatorvos állását **augusztus hó 1-én elfoglalni tartozik.**

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város képviselőtestületének 1890. évi július hó 3-ikán tartott közgyűlésében.

Nagy Ferencz.

főjegyző, polgármester helyett.

Tanulóul elfogadtatik

egy 13—14 éves ifju **Vicszt Rudolf** ur kézfestő üzletében **Ráhón.** — A feltételek iránt tudakozódhatni ugyanott.

Hirdetmény.

426. sz. — A nagymélt. m. kir. vallás- és közoktatási minisztérium az 1890. évi június hó 28-án kelt 25219. számú rendeletével a rimaszombati róm. kath. templom kijavítását és fedélzetének újból leendő helyreállítását 6052 frt 54 kr összeg készpénz és a hivek által természetben kiszolgáltató 54337 gyalog és 291 igás napszám erejéig elrendelte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az **1890. évi június hó 23 napjának d. e. 10 orajára** a Gömör-Kishont vármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségeiben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzői óhajtok felhívhatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem tognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők. Az ajánlatokban az árleengedési vagy árfelemelési százalékok számjegyekkel és betűkkel világosan kitüntetendők.

Kelt Rimaszombat 1890. július 6.

Gömör Kishont megyei magyar királyi építészeti hivatal.

ANDRIK SÁMUEL

kályhagyára

Tamásfalván (u. p. Rimaszombat).

Alólirott tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy Tamásfalván, saját házamban, mindenféle **alaku, színű és nagyságu,** saját készítésű és **közzénnel is fűthető**

eserépkályha

nagy választékban, jutalmas áron folyvást kapható. — Megrendelést és javítást pontosan és gyorsan eszközök.

Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlván, maradtam tisztelettel

ANDRIK SÁMUEL, kályhámester.

Hirdetmény.

1779. sz. — A **Ráhó községben** gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére és a bejelentett igények tárgyalására **határideül 1890. évi július hó 31. napjának d. e. 10 órája a kir. törvényszék 14. számú hivatalozobájába tüzetett ki.** — Eről a közbirtokosság tagjai, kik a kérdéses kártalanítási összegre nézve igényjogosultak, még pedig azok is, kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, azzal a felhívással értesítetnek, hogy a tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott ügyvéd által képviselve jelenjenek meg és az igények érvényesítésére szolgáló bizonyítékokat terjesszék elő, mivel ha meg nem jelennek, a kártalanítási összeghez való részesedési arány egyezség esetében a megjelent igényjogosultak által előterjesztett adatok alapján, és a mennyiben a közbirtokosok közötti arány megállapítva nem volna, az előterjesztendő s hivatalból beszerzendő adatok alapján fog megállapítani és a meg nem jelenő közbirtokosokról az fog vélelmezni, hogy a netán folyamatban lévő arányosítási eljárás esetére is a részesedési arány kérdésének az igazságügyminiszteri rendelet 9.—38. §§-ban megállapított eljárás során leendő tárgyalásához és eldöntéséhez a 7. §. 2. pontjának e részben való korlátai között hozzájárulnak.

Figyelmeztetnek az érdekelt felek, hogy a mennyiben a bírói határozatok elfogadására a törvényszék székhelyén lakó meghatalmazottait nem neveznek vagy a mennyiben a nevezett meghatalmazottaink határozatok kézbesíthetők nem lesznek: a további határozatok az idézett igazságügyminiszteri rendelet 34. §-a értelmében ajánlott levélben postai uton fognak kézbesíttetni és a postára tétel napját követő harmadik napon kézbesítetteknek fognak tekintetni. — E végből kötelesek a felek a tárgyalás alkalmával lakhelyöket és a postai szabatos címzésre szükséges összes adatokat pontosan előadni s az időközli lakhelyváltoztatást a törvényszéknek ugyanily módon bejelenteni. — Azok részére, a kik a tárgyalásra meg nem jelennek, vagy lakhelyöket be nem jelentik, a határozatok a fentebbi joghatállyal az iratokból netalán kitűnő lakhelyükre, és ha ez kik nem tűnnek, **Ráhó** községbe címmezve fognak postára adatni.

A rimaszombati kir. tszék, 1890 június 27.

Fornet, kir. tszék elnök. **Cseh,** kir. tszék jegyző.

Felvételi s pályázati hirdetmény.

A rimaszombati m. kir. földmives iskolánál, melynek célja kishirtokosokat s bérlőket gazdasági okserü kezelésére s berendezésére oktatni, nagybirtokosoknak megfelelő gazdákat képezni, — az erre szervezett két éves tanfolyam október 1-én veszi kezdetét.

A felvételt óhajtok, ez iránti kérvényeiket 50 kros bélyeggel ellátva, a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minisztériumhoz címmezve, folyó évi augusztus hó 15-éig kell, hogy betérjessék az alatt irt igazgatósághoz.

Felvételi feltételek következők:

1. 17 éves életkor — pár hónapi külfölség, ha az illető jó kifejődésű erőteljes, figyelembe nem vétetik, — egészséges testalkat, mely utóbbi orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

2. A legutóbb nyert iskolai bizonyítvány, melyben a magyar nyelven olvasni, írni tudás, a négy alampüvelébeli jártasság, s a jó erkölcsű magaviselet igazolása szükségesnek.

3. Kivántatik oly írásbeli nyilatkozat a belépni óhajtok szüleiktől esetleg gyámjuktól, melyben kötelezettséget vállal, hogy a teljesítendő fizetéseket az iskola pénztárába mindég időre beszolgáltatja. — Ellátási díj egy egész tanévre (11 hónap) 150 frt, fele közvetlen a belépéskor fizetendő; ugyanekkor 10 frt biztosítási díj az esetleg tett károk, elhasznált gyógyszerekért helyezendő letébe, mely végleges távozáskor leszámoltatik. — Továbbá 3 frt könyvtári díj egyszerre s mindenkorra. A második félévi tápdíj, az illető tanév március hó első felében fizetendő be.

Mintohgy a fizetés ezen feltételeit szegényebb szülők nem tudák teljesíteni, a nagyméltóságú minisztérium ösztöndíjas helyeket engedélyezett, melyekre ezennel pályázat hirdettetik:

1. több teljesen ingyenes ellátással
2. több 40 frt fizetendő díjjal.

Vannak alapítványos helyek is, Rimaszombat városa által, s Gömörvármegye által, mely helyek betöltése első sorban az illető alapítóktól függ.

Jegyzet: Az iskolába belépő magával tartozik hozni fehérmélt, még pedig: 6 inget, 3 törülközőt, 6 lábravalót, 4 ágylepedőt, 1 szalmazsákot, 2 párnahajat, 1 párnát, megfelelő számú zsebkendőt és kapezákot, erős felsőöltözéket és 2 pár eszimat, kést, villát és kanalat.

Minden tanuló a tanév elejétől annak bevégeztéig nap nap mellett gazdasági s kerti munkába osztatik be, s azt minden vonakodás nélkül köteles teljesíteni. Mint II-od éves, már bizonyos hatáskörrel is ruháztatik fel, hogy önmálló gondolkodásra legyen utalva, s ezért minden óra egymástani sorrendben van: főgazda, kerti gazda, tejkezelő, sajtos, takarmányos. Ezek a saját körükben történekről naplót vezetnek, s arról számot adni tartoznak.

A kiképzésre felette előnyösen hat a gazdaság terjedelme, s annak dús felszerelése:

Szántóföld	308 cat. h.	267	□	öl
Rét	80	442	"	"
Erdő	472	800	"	"
Belsőség	37	510	"	"

Összes: 898 cat. h. 419 □ öl.

Az igás állatokon kívül (16 drb. ökör, 4 pár ló) szép simmenthali tehenszetet van beállítva, mintegy 30 drb. fejős tehénnel, juhászattal, sajtkészítés, mintegy 8 holdnyi kerttel s méhészettel.

Gazdasági gépek, a belterjes gazdaság minden kívánalmainak megfelelőleg felszereltek: 8 lóerejű locomobil, arató gép, kaszáló gép, sor- és szóróvető gépek, gőzfűllesztő a takarmány előkészítéséhez stb.

Bővebb értesítéssel, megkeresésre szívesen szolgál: 2—3

Rimaszombat, 1890. június 23.

A m. kir. földmivesiskola igazgatósága.

Hirdetmény.

1832. sz. — A **Felső-Hangony községében** gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. ügy. miniszteri rendelet 9. és 10-ik §§-ihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határideül **1890. évi augusztus 6-ik napjának d. e. 9 órája a kir. tszék 14-ik sz. hivatalozobájába kitüzetett.** Mely határideőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Kir. tszék Rimaszombat, 1890. június 27-én.

Fornet, kir. tszék elnök. **Benkovics,** kir. tszék jegyző.

Hirdetmény.

A felső-sajói, fekete-lehotai, geczalfalvi, restéri, ochtinai (belső és hradeki) és rekenye-ujfalusi **korcsma épületek;** ugyszintén a felső-sajói, ochtinai, rekenye-ujfalusi és kuntaploczai **vizimalmok** ezennel **eladóva tetetnek.**

Kötelező zárt ajánlatok f. év **augusztus hó 24-ig** alólirottthoz (Csetneken) intézendők.

BABNIGG EMIL, közbirtokossági igazgató.

Hirdetmény.

1776. sz. — A **Klenőcz községben** gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igaz. miniszteri rendelet 9-ik és 10-ik §§-hoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határideül **1890. évi augusztus 6-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszék 14. sz. hivatalozobájába kitüzetett.** Mely határideőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Kir. tszék Rimaszombat, 1890. július 1.

Fornet, kir. tszék elnök. **Cseh,** kir. tszék jegyző.

Hirdetmény.

1186. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornallyai takarékpénztár** végrehajtatónak **Salamon Béla** rimaszécsi lakos végrehajtást szenvedő ellen 20 frt tökékövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben a rimaszombati kir. tszék területén levő Susa községben tekvő a susai 3. sz. tjkvben foglalt 3/a hrszából és 7. sz. házból Salamón Béla 1/4 rész jutalékára 126 frt, Susai 23. sz. tjkvben foglalt Salamón Gizella Losonczi Lászlóné, Salamón Béla és Nagy Bertalan nevén álló 31. hrsz. zsellérházhelyre 32 frt, Susai 5. sz. tjkvben foglalt Salamón Gizella és Béla és Nagy Bertalan nevén álló 47. hrsz. zsellér házhelyre 64 frt, susai 24. sz. tjkvben foglalt Salamón Gizella és Béla és Nagy Bertalan nevén álló 46. hrsz. a zsellér házhelyre 120 frt és a susai 88 számtjkvben foglalt Salamón Béla nevén álló 127. a/4 hrszámu rétre

24 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árrban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Susa községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beesarának 10%-át vagyis a susai 3. sz. tjkvi birtokra 12 frt 60 krt., susai 23. sz. tjkvi birtokra 3 frt 20 krt., susai 5. sz. tjkvi birtokra 6 frt 40 krt., susai 24. sz. tjkvi birtokra 12 frt és susai 88. sz. tjkvi birtokra 2 frt 40 krt. készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 33333. szám a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabálszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1890. évi február hó 26.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Hänrich,** k. tszék elnök.

A csaknem huszezer kereskedésben árult és minden bogár ellen mint legjobbnak ismert szer a

ismét sokkal olcsóbb lett.

Az igazi üvegek ZACHERL J. nevével vannak ellátva és kaphatók 15 kr., 30 kr., 50 krért s egy frtért.

Ez a kiválasztott különlegesség a lakásban, konyhában és vendéglőben, butorban és ruhában, istálló állatainkon, üvegházi és kerti növényeken levő minden bogarat határozó erővel és gyorsasággal pusztít. A mit papirosban árulnak az épen nem „Zacherl különlegesség.”

Kapható a következő czégeknel:

Rimaszombatban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél. 7—12

Jolsván: Hoffman Miksánál.

Losoncson: Kierhner Danó, Kirner József, Szlavy Lajos, Zwidt J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutoeska Danónál.

Nagy-Röczén: Dedinszki J. és Nandrassy Gy.-nél.

Nyustyan: Groszberger Ignacznál.

Pelsüczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekete Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyon: Fábry Károly, dr. Pösch József gyógyszerész, Langhoffer F. és Suszter Józsefnél.

Tiszotczon: Böhm Józsefnél.

Tornallyan: Urszinyi S. gyógyszerésznél.